

**ROCZNIK
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
DENDROLOGICZNEGO**

THE POLISH DENDROLOGY SOCIETY YEARBOOK

LXX

(wychodzi od 1926 – published since 1926)

Szczecin 2022/2023

Wydano ze środków
Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego
i jego członków wspierających

Financed by
the Polish Dendrology Society
and its supporting members

REDAKCJA – EDITORIAL TEAM

Dominik Tomaszewski (Redaktor naczelny – Editor-in-Chief)
Joanna Dudek-Klimiuk (Zastępca redaktora – Co-editor)

RADA REDAKCYJNA – EDITORIAL BOARD

Jacek Borowski (Przewodniczący/Chairman, Warszawa, Polska/Poland)
Władysław Danielewicz (Poznań, Polska/Poland)
Piotr Daszkiewicz (Paris, Francja/France)
Ulrich Hecker (Mainz, Niemcy/Germany)
Szczepan Marczyński (Pruszków, Polska/Poland)
Jacek Oleksyn (Kórnik, Polska/Poland)
Stefan Panka (Eberswalde, Niemcy/Germany)
Andriy Prokopiv (Lviv, Ukraina/Ukraine)
Tomasz Samojlik (Białowieża, Polska/Poland)
Audrius Skridaila (Vilnius, Litwa/Lithuania)
Jerzy Zieliński (Kórnik, Polska/Poland)

ADRES REDAKCJI – EDITORIAL ADDRESS

Dominik Tomaszewski
Instytut Dendrologii PAN
ul. Parkowa 5, PL-62-035 Kórnik
E-mail: dominito@man.poznan.pl, tel: +61170033 i 604429439
E-mail: joanna_dudek_klimiuk@sggw.pl, tel. (+48) 22 5932201

Copyright © by Polskie Towarzystwo Dendrologiczne, Wrocław, 2023

Rocznik PTD jest też dostępny w internecie / The PDS Yearbook is also available on the Internet:
http://www.ptd.pl/ptd/?page_id=542

p-ISSN: 2080-4164, e-ISSN: 2300-8326

Nakład 400 egzemplarzy/Edition: 400 copies

Okładka/Cover design – Copyright © by Jakub Dolatowski, 2023

Skład i łamanie – Rafał Wiśniewski

Druk i oprawa – ZYX-MEDIA, www.zyx.waw.pl

Od redakcji

Tak. Długo się nie widzieliśmy... Z wielkim żalem musimy przyznać, że rok 2022 był czasem niedostatku tak dotkliwego, że nie zebraliśmy wystarczająco wielu artykułów, by „Rocznik” mógł się ukazać. Na szczęście tym razem udało się nam zachęcić kilku znawców i pasjonatów, by podzielili się z nami swoją wiedzą, doświadczeniem, przemyśleniami... i dopięliśmy nowy numer, który, z tradycyjnym już opóźnieniem, oddajemy w Wasze ręce, dziękując jednocześnie za cierpliwość i licząc na wyrozumiałość. Jednocześnie dziękuję Autorom i Recenzentom, że dołożyli wszelkich starań nie tylko, by dostarczyć wartościowych tekstów, ale także by były one na najwyższym poziomie.

Rozciągłość tematyczna jak zwykle jest duża. Przyjrzymy się zaskakującej piękności olszom, co może być zaskoczeniem, wydawać by się bowiem mogło, że w rodzaju tym nie znajdziemy zbyt wielu atrakcyjnych odmian; tymczasem jest inaczej, o czym, jestem pewien, Czytelnicy przekonają się podczas lektury artykułu. Z kolei wybitny znawca jałowców, prof. Adam Boratyński, omawia najbliższy nam gatunek, czyli jałowiec pospolity, zastanawiając się nad terażniejszością i, co ważniejsze, przyszłością tego gatunku w Polsce.

Nauka to przede wszystkim analizy wymagające skrupulatnych pomiarów i dokładnych porównań. Zabierzemy Państwa do pewnego lasu tuż za naszą zachodnią granicą, gdzie przez kilkadziesiąt lat prowadzono obserwacje – poznamy wyniki analiz tych danych i co z nich wynika dla naszego postrzegania cisa jako gatunku ponoć preferującego zacienienie. Kolejny artykuł przybliży natomiast ciekawe zagadnienie estymacji wieku drzew na podstawie tabeli profesora Longina Majdeckiego i z wykorzystaniem metod bezpośrednich.

Specjaliści biologii drzew pracują nie tylko w terenie, dlatego dobrze przyjrzeć się wynikom ich prac także w laboratoriach. Tym razem zajrzemy do pracowni Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku, gdzie odkrywane są tajemnice drzew na poziomie nasion i zarodków somatycznych. Następny tekst, o nowych odkryciach genetycznych w grupie sagowców, może nieco zaskakiwać, ponieważ ta egzotyczna i ewolucyjnie stara grupa roślin nie zawsze postrzegana jest jako drzewa. Na koniec będziemy towarzyszyć wyprawie na... odległą Grenlandię, która nie zwykła kojarzyć się nam z drzewami. W tej różnorodności i bogactwie tematów, mam nadzieję, każdy znajdzie coś ciekawego dla siebie.

Rok 2023 był czasem pożegnań z osobami bardzo zasłużonymi dla naszego środowiska i znanymi chyba nam wszystkim. Odeszli m.in. prof. Mieczysław Czekalski (14 maja), dr Tomasz Bojarczuk (22 lipca), dr Ewa Jerzak (10 października) i prof. Jerzy Hrynkiewicz-Sudnik (13 października). W „Roczniku” nie mogło zabraknąć wspomnień o nich.

Na stronach pomiędzy artykułami tym razem zamieściliśmy zdjęcia monumentalnych drzew. Takie okazy poruszają serce każdego miłośnika tych roślin, bo drzewa choć zawsze w końcu umierają, trwają przez dziesiątki, a nawet setki lat, a nasza miara wieku jest im z gruntu obca. W innym tempie dojrzewają i w innym kończą życie. A znakomicie różnicę tę widać u dębów. Niech zdjęcia będą także zaproszeniem do albumu fotograficznego, który przygotowują obecnie członkowie PTD w ramach konkursu „100 dębów na stulecie PTD”. Tak, proszę Państwa, stulecie utworzenia Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego przypada właśnie w 2024 r. Niech nasze Towarzystwo będzie silne i dumne jak najstarsze dęby, mocno zakorzenione w swojej historii i jednocześnie dobrze adaptujące się do nowej, często niełatwej rzeczywistości. Niech klimat mu służy.